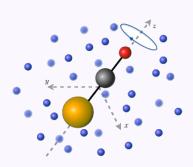
ANGULONS

ΣΤΡΟΦΟΡΜΗ ΣΕ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΠΟΛΛΩΝ ΣΩΜΑΤΩΝ

ΘΩΜΟΠΟΥΛΟΣ ΣΠΥΡΟΣ

ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ

25/04/2022

ΜΟΡΙΟ ΣΕ ΥΠΕΡΡΕΥΣΤΟ 4Η ε

Περιστροφική Κινητική Ενέργεια $H=B\hat{J}^2$

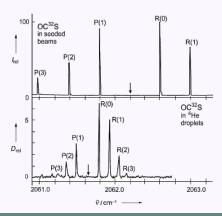

όπου

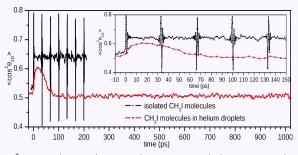
$$B=\frac{1}{2I}$$

Φάσμα: $E = \hbar^2 B(j+1)j$

- **Ερμηνεία:** $B \rightarrow B^*$
  - Περιστροφή με μικρότερη σταθερά Β*
  - ► ΑΡΑ με νέα "ενεργό" ροπή αδράνειας Ι

ΜΟΡΙΟ ΣΕ ΥΠΕΡΡΕΥΣΤΟ 4Η ε

 $<\cos^2 heta>$: βαθμός ευθυγράμμισης μορίου με την γραμμική πόλωση του παλμού laser

- Ελεύθερο μόριο: 'Αμεση ευθυγράμμιση και επαναφορά ανά τακτά χρονικά διαστήματα (full revival) - αντίστοιχο των ταλαντώσεων Rabi
- Μόριο σε ⁴He: Εμφάνιση διαφορετική δυναμικής και νέας χρονικής κλίμακας χωρίς ευθυγράμμιση στον παλμό ⇒ Πιθανώς Many Body

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟΤΕΡΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

Ποιά είναι η συμπεριφορά της στροφορμής σε κβαντικά συστήματα πολλών σωματιδίων;

ΓΙΑΤΙ ΜΟΡΙΟ ΣΕ ΥΠΕΡΡΕΥΣΤΟ ^{4} He;

Θεωρητική Διερεύνηση

- Απλό Σύστημα
- Πολλά Πειραματικά Δεδομένα
- Ενδείξεις για την επίδραση του χαρακτήρα των "Πολλών Σωμάτων"

ΓΙΑΤΙ ΜΟΡΙΟ ΣΕ ΥΠΕΡΡΕΥΣΤΟ ⁴He;

Θεωρητική Διερεύνηση

- Απλό Σύστημα
- Πολλά Πειραματικά Δεδομένα
- Ενδείξεις για την επίδραση του χαρακτήρα των "Πολλών Σωμάτων"

Σωματίδια υπερρευστού ⁴He έχουν χρησιμοποιηθεί από το 90' στην μοριακή φασματοσκοπία, διότι

- lacktriangle $T\sim$ 0.4 $K\Longrightarrow$ Όχι συγκρούσεις
- Όχι μεταφορική ⇒ Όχι Doppler Shift

Καθαρό Φάσμα

Μελέτη μορίων που αντιδρούν εύκολα σε ελεύθερη μορφή

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ποιά είναι η συμπεριφορά της στροφορμής σε κβαντικά συστήματα πολλών σωματιδίων;

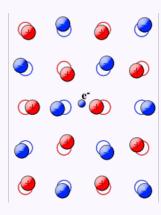
- 1 TI EINAI TA OIONEI ΣΩΜΑΤΙΔΙΑ (Quasiparticles)?
- 2 2η ΚΒΑΝΤΩΣΗ
- 3 HAMILTONIAN των ANGULONS
- 4 ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΗ ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΣΗ

ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΤΑ ΟΙΟΝΕΙ ΣΩΜΑΤΙΔΙΑ

(QUASIPARTICLES)?

ΠΟΛΑΡΟΝΙΟ

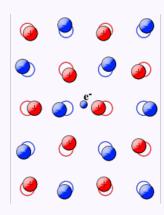
- Ηλεκτρόνιο εντός κρυστάλλου ⇒
- Μετακίνηση & Πόλωση των ιόντων ⇒
- Επαγόμενο Δυναμικό ⇒
- Αύξηση της ενεργού μάζας m*

Απεικόνιση Πολαρονίου. Ηλεκτρονιακή 'Ατέλεια' σε κρύσταλλο

ΠΟΛΑΡΟΝΙΟ

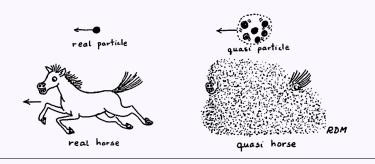
- Ηλεκτρόνιο εντός κρυστάλλου $\Rightarrow$
- Μετακίνηση & Πόλωση των ιόντων ⇒
- Επαγόμενο Δυναμικό ⇒
- Αύξηση της ενεργού μάζας m*

Απεικόνιση Πολαρονίου. Ηλεκτρονιακή 'Ατέλεια' σε κρύσταλλο

Πολαρόνιο $\longrightarrow$ e^- + Φωνόνια Quasiparticle $\longrightarrow$ Πραγματικό Σωματίδιο + Many Body Bath

ΔΙΑΙΣΘΗΣΗ?

ΔΙΑΙΣΘΗΣΗ?

quasi horse

ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ

Ποιά είναι η συμπεριφορά της στροφορμής σε κβαντικά συστήματα πολλών σωματιδίων;

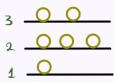
- Έναρξη από απλό μοντέλο → Impurity Problem: 1 Μόριο σε Μποζονικό Περιβάλλον (Bosonic Bath)
- Πρόβλημα σε τρία μέρη
  - Συμπεριφορά Μορίου
  - Συμπρειφορά Bosonic Bath
  - Αλληλεπίδραση των δύο πρώτων

Χρειαζόμαστε εργαλεία για την αντιμετώπιση του προβλήματος των πολλών ταυτόσημων σωμάτων

2Η ΚΒΑΝΤΩΣΗ

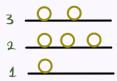
ΒΑΣΙΚΗ ΙΔΕΑ

Ταυτόσημα σωματίδια σε διαφορετικές καταστάσεις

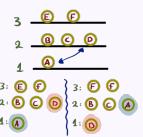

ΒΑΣΙΚΗ ΙΔΕΑ

Ταυτόσημα σωματίδια σε διαφορετικές καταστάσεις

Ποιό σωματίδιο είναι σε ποιά κατάσταση; 1η Κβάντωση

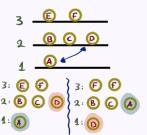

ΒΑΣΙΚΗ ΙΔΕΑ

Ταυτόσημα σωματίδια σε διαφορετικές καταστάσεις

Ποιό σωματίδιο είναι σε ποιά κατάσταση; 1η Κβάντωση Πόσα σωματίδια είναι σε κάθε κατάσταση; 2η Κβάντωση

- 3: 2 Imparisina
- 2: 3 Impariso
- 1: 1 Impazion

ΑΞΙΩΜΑ ΣΥΜΜΕΤΡΙΑΣ

- lacksquare Βάση στον χώρο 1-σωματιδίου V_1 : $\{|u_i
  angle\in V_1\}, i=1,N$
- Έστω Ν ταυτόσημα σωματίδια. Μία γενική κατάσταση είναι

$$|\psi\rangle = |u\mathbf{1}\rangle_{\mathbf{1}}\dots|u_{N}\rangle_{N} \in V, V = V_{\mathbf{1}}\otimes\dots\otimes V_{N}$$

ΑΞΙΩΜΑ ΣΥΜΜΕΤΡΙΑΣ

- lacksquare Βάση στον χώρο 1-σωματιδίου V_1 : $\{|u_i\rangle\in V_1\}, i=1,N$
- Έστω Ν ταυτόσημα σωματίδια. Μία γενική κατάσταση είναι

$$|\psi\rangle = |u1\rangle_1 \dots |u_N\rangle_N \in V, V = V_1 \otimes \dots \otimes V_N$$

Αξίωμα

Το ket ενός συστήματος ταυτόσημων σωματιδίων που μπορεί να περιγράψει φυσικές καταστάσεις είναι:

- lacksquare Πλήρως Συμμετρικό, $V_+ \subset V \longrightarrow \mathsf{Mποζόνια}$
- lacktriangle Πλήρως Αντισυμμετρικό, $V_- \subset V \longrightarrow Φερμιόνια$
- Μποζόνια: Γενικότερη συμμετρική κατάσταση

$$\hat{\mathsf{S}}_{+}|\psi
angle := rac{1}{N!} \left(\sum_{a} \hat{P}_{a}
ight) |u\mathsf{1}
angle_{\mathsf{1}}\dots|u_{N}
angle_{N}$$

π.χ. για 2 σωματίδια

$$\begin{split} \hat{S}_{+}|u_{1}\rangle_{1}|u_{2}\rangle_{2} &= \\ &= \frac{1}{2} \big(|u_{1}\rangle_{1}|u_{2}\rangle_{2} + |u_{1}\rangle_{2}|u_{2}\rangle_{1} \big) \end{split}$$

ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΑΝΑΠΑΡΑΣΤΑΣΗ ΑΡΙΘΜΩΝ ΚΑΤΑΛΗΨΗΣ

- Βάση στην χώρο των Ν-ταυτόσημων, $V = V_1 \otimes \cdots \otimes V_N$: $\{|u_i\rangle_1 \otimes |u_i\rangle_2 \otimes \cdots \otimes |u_m\rangle_N \in V, i, j, ..., m = 1, ..., N\}$
- lacksquare Οι μποζονικές καταστάσεις ζουν στον $V_+\longrightarrow \Theta$ έλουμε βάση στον V_+ και όχι στον V
- Βάση στον V+

$$\hat{S}_{+}|\psi\rangle = \hat{S}_{+}\left(\sum_{i,j,\dots,m} c_{i,j,\dots,m}|u_{i}\rangle_{1}|u_{j}\rangle_{2}\dots|u_{m}\rangle_{N}\right) \Rightarrow$$

$$= \sum_{i,j,\dots,m} c_{i,j,\dots,m}\underbrace{\left(\hat{S}_{+}|u_{i}\rangle_{1}|u_{j}\rangle_{2}\dots|u_{m}\rangle_{N}\right)}_{\in V_{+} \leadsto \beta\alpha\sigma\eta}$$

ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΑΝΑΠΑΡΑΣΤΑΣΗ ΑΡΙΘΜΩΝ ΚΑΤΑΛΗΨΗΣ

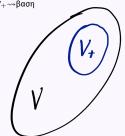
- Βάση στην χώρο των Ν-ταυτόσημων, $V = V_1 \otimes \cdots \otimes V_N$: $\{|u_i\rangle_1 \otimes |u_i\rangle_2 \otimes \cdots \otimes |u_m\rangle_N \in V, i,j,...,m = 1,...,N\}$
- lacktriangle Οι μποζονικές καταστάσεις ζουν στον $V_+ \longrightarrow Θέλουμε βάση στον <math>V_+$ και όχι στον V_+
- Βάση στον V₊

$$\hat{S}_{+}|\psi\rangle = \hat{S}_{+}\left(\sum_{i,j,\dots,m} c_{i,j,\dots,m}|u_{i}\rangle_{1}|u_{j}\rangle_{2}\dots|u_{m}\rangle_{N}\right) \Rightarrow$$

$$= \sum_{i,j,\dots,m} c_{i,j,\dots,m}\underbrace{\left(\hat{S}_{+}|u_{i}\rangle_{1}|u_{j}\rangle_{2}\dots|u_{m}\rangle_{N}\right)}_{\in V_{+} \leadsto \beta\alpha\sigma\eta}$$

ΠΡΟΒΛΗΜΑ: Αν η διάσταση του V είναι: dim(V) = k, τότε προκύπτει ότι

$$dim(V_+) = dim(\hat{S}_+|u_i\rangle_1|u_j\rangle_2\dots|u_m\rangle_N) = k$$

ΑΝΑΠΑΡΑΣΤΑΣΗ ΑΡΙΘΜΩΝ ΚΑΤΑΛΗΨΗΣ

■ Έστω ότι έχουμε συνολικά Ν σωματίδια και n_i σωματίδια στην κατάσταση $|u_i\rangle$. Μία βάση στον χώρο $V=V_1\otimes\cdots\otimes V_N$ είναι

$$\underbrace{\frac{\lfloor u_1 \rangle_1 \dots \vert u_1 \rangle_{n_1}}{n_1 \, \text{σωματίδια}}}_{n_2 \, \text{σωματίδια}}\underbrace{\lfloor u_2 \rangle_{n_1 + 1} \dots \vert u_2 \rangle_{n_1 + n_2}}_{n_2 \, \text{σωματίδια}} \dots\underbrace{\lfloor u_k \rangle_j}_{n_k \, \text{σωματίδια}} \dots$$

- Δεν είναι συμμετρική
- **Μ**ένει αναλλοίωτη σε μεταθέσεις $\hat{p}_a$
- lacktriangle Αν συμμετρικοποιήσουμε δρώντας με τον $\hat{S}_+$ παίρνουμε μία βάση του V_+

ΑΝΑΠΑΡΑΣΤΑΣΗ ΑΡΙΘΜΩΝ ΚΑΤΑΛΗΨΗΣ

■ Έστω ότι έχουμε συνολικά Ν σωματίδια και n_i σωματίδια στην κατάσταση $|u_i\rangle$. Μία βάση στον χώρο $V=V_1\otimes\cdots\otimes V_N$ είναι

$$\underbrace{\frac{|u_1\rangle_1\dots|u_1\rangle_{n_1}}{n_1\,\text{sumatidia}}}_{n_2\,\text{sumatidia}}\underbrace{\frac{|u_2\rangle_{n_1+1}\dots|u_2\rangle_{n_1+n_2}}{n_2\,\text{sumatidia}}}_{n_k\,\text{sumatidia}}\dots\underbrace{\frac{|u_k\rangle_i}{n_k\,\text{sumatidia}}}_{n_k\,\text{sumatidia}}\dots$$

- Δεν είναι συμμετρική
- Μένει αναλλοίωτη σε μεταθέσεις p̂_a
- lacksquare Αν συμμετρικοποιήσουμε δρώντας με τον $\hat{\mathsf{S}}_+$ παίρνουμε μία βάση του V_+

Ορισμός

$$|n_1, n_2, \cdots, n_k, \cdots\rangle \sim \hat{S}_+|u_1\rangle_1 \cdots |u_1\rangle_{n_1}|u_2\rangle_{n_1+1} \cdots |u_2\rangle_{n_2} \cdots |u_k\rangle_i \cdots$$

Π.Χ.: Η κατάσταση $|1, 0, 5\rangle$ σημαίνει πώς στην κατάσταση $|u_1\rangle$ έχουμε $n_1 = 1$ σωματίδιο, η κατάσταση $|u_1\rangle$ είναι κενή και στην $|u_3\rangle$ έχουμε $n_3 = 5$

■ Τώρα που έχουμε την κατάσταση $|n_1,n_2,\cdots,n_k,\cdots\rangle$ με καθορισμένο αριθμό σωματιδίων $N=\sum_k n_k$ μπορούμε να τον μεταβάλλουμε

Ορισμός

Ορίζουμε τον Μποζονικό Τελεστή Δημιουργίας $(\hat{\alpha}_{u_k})^+$ που δρα σε μία μονοσωματιδική κατάσταση $|u_k\rangle$ ως:

$$(\hat{\alpha}_{\textit{u}_k})^+|\textit{n}_1\textit{n}_2,\cdots,\textit{n}_k,\cdots\rangle := \sqrt{\textit{n}_k+1}|\textit{n}_1\textit{n}_2,\cdots,\textit{n}_k+1,\cdots\rangle$$

Ο συζυγής του Τελεστή Δημιουργίας καλείται Τελεστής Καταστροφής, καθώς ισχύει

$$\hat{\alpha_{u_k}}|n_1n_i,\cdots,n_k,\cdots\rangle = \sqrt{n_k}|n_1n_i,\cdots,n_k-1,\cdots\rangle$$

- Ισχύουν οι μεταθετικές $\left[\hat{\alpha}_i^+,\hat{\alpha}_j^+\right]=$ o, $\left[\hat{\alpha}_i,\hat{\alpha}_j\right]=$ o & $\left[\hat{\alpha}_i,\hat{\alpha}_j^+\right]=\delta_{ij}$
- lacksquare Ο αριθμός σωματιδίων στην $|u_k\rangle$ είναι η ιδιοτιμή του $\hat{n}_{u_i}=\hat{\alpha}_{u_i}^+\hat{\alpha}_{u_i}$

TEΛΕΣΤΗΣ 1-ΣΩΜΑΤΟΣ (1-Body Operator)

- lacktriangle Έστω χώρος Ν σωματιδίων $V=V_1\otimes V_2\otimes \cdots \otimes V_k\otimes \cdots \otimes V_N$
- lacktriangle Θέλουμε τελεστή $\hat{f}_k$ που δρα μόνο στο σωματίδιο k, δηλαδή στον χώρο V_k

$$\underbrace{\mathbf{1}_1 \otimes \mathbf{1}_2 \otimes \cdots \otimes \hat{f}_k \otimes \ldots \mathbf{1}_N}_{\hat{f}_k}$$

lacktriangle Δράση τελεστή ightarrow ίδια σε ανταλλαγή 2 σωματιδίων

Ορισμός

Ο Τελεστής 1-Σώματος ορίζεται ως

$$\hat{F} = \sum_{k=1}^{N} \hat{f}_k$$

όπου ο καθε ένας από τους $\hat{f}_{b}$ δρα σε στον υπόχωρο V_{b} ενός σωματιδίου

TEΛΕΣΤΗΣ 1-ΣΩΜΑΤΟΣ (1-BODY OPERATOR)

■ Σε όρους 2ης Κβάντωσης

$$\hat{\mathsf{F}} = \sum_{kl} f_{kl} \hat{\alpha}_k^+ \hat{\alpha}_l$$

- Κινητική Ενέργεια : $T = \sum_{k} \epsilon_{k} \alpha_{k}^{+} \alpha_{k}$
- $\blacksquare$ Δυναμική Ενέργεια $U=U_0\sum_{m{k}m{q}}U(m{q})\hat{lpha}_{m{k}+m{q}}^+\hat{lpha}_{m{k}}$

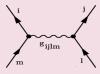
TEΛΕΣΤΗΣ 2-ΣΩΜΑΤΩΝ (2-Body Operators)

• Κατ' αντιστοιχία ορίζουμε τελεστές $\hat{g}_{kk'}$ που δρουν στον υπόχωρο δύο σωματιδίων π.χ. $V_k \otimes V_{k'}$ και αφήνουν όλους τους υπόλοιπους αναλλοίωτους

$$\underbrace{\mathbf{1}_1 \otimes \mathbf{1}_2 \otimes \cdots \otimes \hat{g}_{kk'} \otimes \ldots \mathbf{1}_N}_{\hat{g}_{bb'}}$$

Ο συμμετρικός 2-body operator στην γλώσσα της 2ης Κβάντωσης

$$\hat{G} = \frac{1}{2} \sum_{iilm} g_{ijlm} \hat{\alpha}_i^+ \hat{\alpha}_j^+ \hat{\alpha}_m \hat{\alpha}_l$$

 Περιγραφή αλληλεπιδράσεων σε συστήματα πολλών σωμάτων σε όρους αλληλεπιδράσεων μεμονωμένων σωματιδίων

HAMILTONIAN TΩN ANGULONS

1_o MEPOΣ: MOPIO

- Αποτελείται από τρια μέρη
  - 1. Μόριο
  - 2. Bosonic Bath

$$H = H_{molecule} + B_{bath} + B_{interaction}$$

- 3. Αλληλεπίδρασή τους
- Για γραμμικά μόρια

$$H_{molecule} = B\hat{J}^2$$
, $\dot{o}\pi o \upsilon B = 1/2I$

■ Οι ιδιοτιμές είναι

$$E_j = \frac{\hbar^2}{2I}j(j+1)$$

2_o MEPOΣ: BOSONIC BATH

Δύο μέρη: Κινητική Ενέργεια Μποζονίων και Αλληλεπίδραση Μποζονίου-Μποζονίου

$$H_{boson} = \sum_{\boldsymbol{k}} \epsilon_{\boldsymbol{k}} \hat{\alpha}^+_{\boldsymbol{k}} \hat{\alpha}_{\boldsymbol{k}} + \frac{1}{2} \sum_{\boldsymbol{k}\boldsymbol{k'}\boldsymbol{q}} V_{bb}(\boldsymbol{q}) \hat{\alpha}^+_{\boldsymbol{k'}-\boldsymbol{q}} \hat{\alpha}^+_{\boldsymbol{k}+\boldsymbol{q}} \hat{\alpha}_{\boldsymbol{k'}} \hat{\alpha}_{\boldsymbol{k}}$$

- Φυσικές Υποθέσεις: (1.) Ασθενώς αλληλεπιδρώντα μποζόνια
  - (2.) Αραιό Διάλυμα
  - (3.) Περισσότερα Μποζόνια στην βασική + Διακυμάνσεις

■ Τελική Μορφή

$${\sf H}_{\sf boson} = \sum_{{m k}\lambda\mu} \omega_{m k} \hat{m b}_{{m k}\lambda\mu}^+ \hat{m b}_{{m k}\lambda\mu}$$

όπου
$$\omega_{m{k}} = \sqrt{\epsilon_{m{k}}(\epsilon_{m{k}} + 2V_{bb}n)}$$

3. ΜΕΡΟΣ: ΑΛΛΗΛΕΠΙΔΡΑΣΗ

 Η αλληλεπίδραση Μορίου-Μποζονίων δίνεται από την Hamiltonian

$$\textit{H}_{\textit{interaction}} = \sum_{\textit{\textbf{k}},\textit{\textbf{q}}} \textit{V}_{\textit{inter.}}(\textit{\textbf{q}},\hat{\phi},\hat{\theta},\hat{\gamma}) \cdot \rho(\textit{\textbf{q}}) \hat{\alpha}^+_{\textit{\textbf{k}}+\textit{\textbf{q}}} \hat{\alpha}_{\textit{\textbf{k}}}$$

■ Μετασχηματισμοί και Αναπτύγματα σε Σφαιρικές Αρμονικές

:

$$\textit{H}_{\textit{interaction}} \simeq \sum_{\textit{k}\lambda\mu} \textit{U}_{\lambda}(\textit{k}) \left[\textit{Y}^*_{\lambda\mu}(\hat{\theta},\hat{\phi}) \hat{\textit{b}}^+_{\textit{k}\lambda\mu} + \textit{Y}_{\lambda\mu}(\hat{\theta},\phi) \hat{\textit{b}}_{\textit{k}\lambda\mu} \right]$$

ΤΟ ΜΟΝΤΕΛΟ ΣΥΝΟΛΙΚΑ

Υπερψυχρα Μόρια συζευγμένα με ασθενώς αλληλεπιδρών BEC

ANGULON

$$H = B\hat{\pmb{J}}^2 + \sum_{k\lambda\mu} \omega_k \hat{\pmb{b}}^+_{k\lambda\mu} \hat{\pmb{b}}_{k\lambda\mu} + \sum_{k\lambda\mu} U_{\lambda}(k) \left[Y^*_{\lambda\mu} (\hat{\theta}, \hat{\phi}) \hat{\pmb{b}}^+_{k\lambda\mu} + Y_{\lambda\mu} (\hat{\theta}, \hat{\phi}) \hat{\pmb{b}}_{k\lambda\mu} \right]$$

- Υποθέσεις
  - ▶ Γραμμικό Μόριο (π.χ. OCS)
  - ightharpoonup Πλειοφηφία Μποζονίων σε βασική κατάσταση + Διαταρραχές $\hat{\pmb{n}} = \underbrace{\hat{\alpha}_{m{o}}^{+} \hat{\alpha}_{m{o}}}_{\pmb{n}_{m{o}}} + \sum_{\pmb{k}
    eq \mathbf{o}} \hat{\alpha}_{\pmb{k}}^{+} \hat{\alpha}_{\pmb{k}}$
  - **Αλληλεπίδραση Μποζονίων ανεξάρτητη του q (αραιό ρευστό)** $V_{bb}(q) = const.$
  - Αμελητέα η μεταφορική κίνηση της ατέλειας

ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΗ ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΣΗ

ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΗ ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΣΗ-1

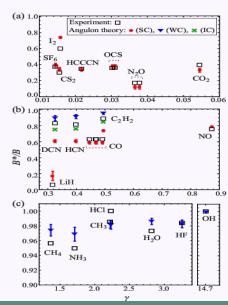
- γ : Σταθρεά Σύζευξης
- B = 1/2I: Σταθερά Περιστροφής
- B* : Νέα Σταθρεά Περιστροφής

$$\gamma = B/\Delta, \Delta \sim |V|$$

■ Για ασθενή σύζευξη
 γ > 1 έχουμε πολύ
 μικρές αποκλίσεις
 ~ 2%

Για χαμηλοενεργειακές μεταβάσεις

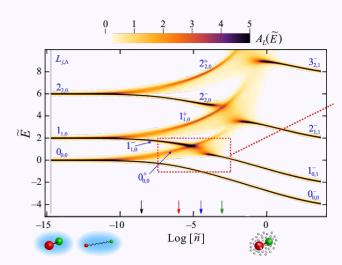
$$i = 0 \rightarrow i = 1$$

ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΗ ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΣΗ-2

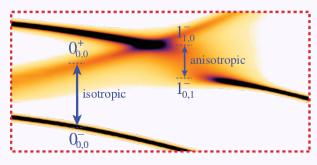

- Κατάσταση
   Angulon: L_{j,Λ},
   L συνολική,
   j μορίου,
   Λ μποζονίων
- . Σκούρες Γραμμές → Ευσταθείς κατστάσεις angulon

- Θεωρητικοί Υπολογισμοί: Variational Method
- $\blacksquare$ Επιλογή Ansatz $|\psi\rangle$: Πλειοψηφία μποζονίων στην βασική κατάσταση
- E) AVIGTOTO IN CHE CHENCIAC E _ /a/1 4/a/1

ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΗ ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΣΗ-2

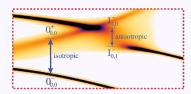
 Πρώτος Διαχωρισμός λόγω ισοτροπικών αλληλεπιδράσεων μορίου-bath, μεταξύ των καταστάσεων

$$|j = L$$
, no excitations $\rangle - |j = L$, 1 excitation $\rangle$

Δεύτερος Διαχωρισμός λόγω ανισοτροπικών αλληλεπιδράσεων μορίου-bath, μεταξύ των καταστάσεων

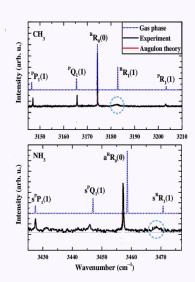
$$|j=L, ext{no excitations}\rangle - |j=L-1, ext{1 excitation } \lambda = ext{1}\rangle$$

ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΗ ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΣΗ-2

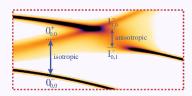

Αρχική εικόνα απλής μετατόπισης των φασματικών γραμμών ΟΧΙ ακριβής

■ Αλληλεπίδραση με many-body bath → μεταφορά τροχιακής στροφορμής από το μόριο στο bath.

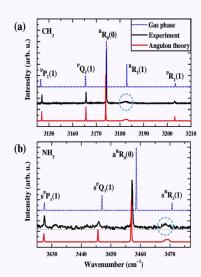

ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΗ ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΣΗ-2

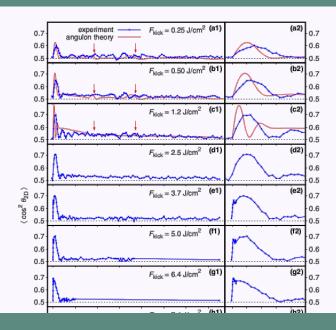

Αρχική εικόνα απλής μετατόπισης των φασματικών γραμμών ΟΧΙ ακριβής

■ Αλληλεπίδραση με many-body bath → μεταφορά τροχιακής στροφορμής από το μόριο στο bath.

ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΗ ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΣΗ-3

ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΟΧΗ :)

Βιβλιογραφία Ι

IGOR N. CHEREPANOV AND MIKHAIL LEMESHKO.

FINGERPRINTS OF ANGULON INSTABILITIES IN THE SPECTRA OF MATRIX-ISOLATED MOLECULES.

Physical Review Materials, 1(3):035602, August 2017.

arXiv:1705.09220 [cond-mat, physics:physics].

KARSTEN FLENSBERG HENRIK BRUUS.

MANY-BODY QUANTUM THEORY IN CONDENSED MATTER PHYSICS. 2002.

MIKHAIL LEMESHKO.

QUASIPARTICLE APPROACH TO MOLECULES INTERACTING WITH QUANTUM SOLVENTS.

Physical Review Letters, 118(9):095301, February 2017. arXiv:1610.01604 [cond-mat. physics:physics].

XIANG LI.

ROTATION OF COUPLED COLD MOLECULES IN THE PRESENCE OF A MANY-BODY ENVIRONMENT, 2020.

MIKHAIL LEMESHKO AND RICHARD SCHMIDT.

MOLECULAR IMPURITIES INTERACTING WITH A MANY-PARTICLE ENVIRONMENT: FROM HELIUM DROPLETS TO ULTRACOLD GASES, APRIL 2017.
arXiv:1703.06753.

GERALD D. MAHAN.

MANY BODY PARTICLE PHYSICS.

Kluwer Academic/Plenum Publishers, 2000.

Βιβλιογραφία ΙΙ

RICHARD D. MATTUCK.

A GUIDE TO FEYNMAN DIAGRAMS IN THE MANY BODY PROBLEMS.

McGraw Hill Inc., 1974.

A. MAURACHER, O. ECHT, A.M. ELLIS, S. YANG, D.K. BOHME, J. POSTLER, A. KAISER, S. DENIFL, AND P. SCHEIER.

COLD PHYSICS AND CHEMISTRY: COLLISIONS, IONIZATION AND REACTIONS INSIDE HELIUM NANODROPLETS CLOSE TO ZERO K.

Physics Reports, 751:1-90, August 2018.

DOMINIK PENTLEHNER, JENS H. NIELSEN, ALKWIN SLENCZKA, KLAUS MØLMER, AND HENRIK STAPELFELDT.

IMPULSIVE LASER INDUCED ALIGNMENT OF MOLECULES DISSOLVED IN HELIUM NANODROPLETS.

Physical Review Letters, 110(9):093002, March 2013.

RICHARD SCHMIDT AND MIKHAIL LEMESHKO.

ROTATION OF QUANTUM IMPURITIES IN THE PRESENCE OF A MANY-BODY ENVIRONMENT.

Physical Review Letters, 114(20):203001, May 2015.

BENJAMIN SHEPPERSON, ANDERS A. SØNDERGAARD, LARS CHRISTIANSEN, JAN KACZMARCZYK, ROBERT E. ZILLICH, MIKHAIL LEMESHKO. AND HENRIK STAPELFELDT.

LASER-INDUCED ROTATION OF IODINE MOLECULES IN HELIUM NANODROPLETS: REVIVALS AND BREAKING FREE. Physical Review Letters, 118(20):203203, May 2017.

J. PETER TOENNIES AND ANDREY F. VILESOV.

Superfluid Helium Droplets: A Uniquely Cold Nanomatrix for Molecules and Molecular Complexes. Angewandte Chemie International Edition, 43(20):2622–2648, May 2004.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ III

ZHONGDA ZENG.

VARIATIONAL THEORY OF ANGULONS AND THEIR ROTATIONAL SPECTROSCOPY, 2022.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ Χ. ΨΑΛΤΑΚΗΣ.

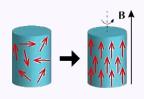
ΚΒΑΝΤΙΚΑ ΣΥΣΤΗμΑΤΑ ΠΟΛΛΩΝ ΣΩμΑΤΙΔΙΩΝ.

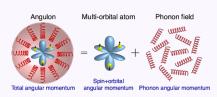
Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, 2008.

ΑΛΛΑ ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ

■ Φαινόμενο Einstein-de Haas

■ Περιστρεφόμενο Μόριο σε ^{4} He $\rightarrow$ Σωματίδιο σε σφαίρα με μαγνητικό μονόπολο στο κέντρο

ANAFKAIOTHTA ONR

Ποιές είναι οι επαναλαμβανόμενες-περιττές καταστάσεις στον V₊;

Βάση V	$\hat{S}_{+}$	Βάση V_+
$ u_i\rangle_1 u_j\rangle_2\cdots u_m\rangle_N$		$ \hat{S}_{+} (u_{i}\rangle_{1} u_{j}\rangle_{2} \cdots u_{m}\rangle_{N}) \hat{S}_{+} (\hat{p}_{a} u_{i}\rangle_{1} u_{j}\rangle_{2} \cdots u_{m}\rangle_{N}) $
$\hat{p}_a\left(u_i\rangle_1 u_j\rangle_2\cdots u_m\rangle_N\right)$		$\hat{S}_{+}\left(\hat{p}_{a} u_{i}\rangle_{1} u_{j}\rangle_{2}\cdots u_{m}\rangle_{N}\right)$

Όμως οι δύο βάσεις ταυτίζονται διότι

$$\begin{split} \hat{S}_{+} \left(\hat{p}_{a} | u_{i} \rangle_{2} | u_{j} \rangle_{2} \cdots | u_{m} \rangle_{N} &= \frac{1}{N!} \sum_{\beta} \hat{p}_{\beta} \hat{p}_{a} \left(|u_{i} \rangle_{2} |u_{j} \rangle_{2} \cdots |u_{m} \rangle_{N} \right) = \\ &= \hat{S}_{+} \left(|u_{i} \rangle_{2} |u_{j} \rangle_{2} \cdots |u_{m} \rangle_{N} \right) \end{split}$$

'Αρα θέλουμε μία ποσότητα που αναλοίωτη για κάθε μετάθεση στον V

FOCK SPACE

- **Στην Occupation Number Representation έχουμε π.χ.** $|n_1n_2\cdots n_k\cdots\rangle$. Αυτό σημαίνει πως έχει συγκεκριμένο αριθμό σωματιδίων $N=\sum_k n_k$.
- Αυτή η κατάσταση με συγκεκριμένο αριθμό σωματιδίων ονομάζεται κατάσταση Fock
- Μία τέτοια κατάσταση ανήκει στον χώρο $\mathbb{F}_N$ που περιέχει όλες τις καταστάσεις με N αριθμό σωματιδίων

Ορισμός

Το ευθύ άθροισμα όλων των χώρων με καθορισμένο αριθμό σωματιδίων καλείται χώρος Fock

$$\mathbb{F} = \bigoplus_{i=0}^{n} \mathbb{F}_i$$

- Χρησιμότητα Χώρου Fock
  - ► Συστήματα με μεταβαλλόμενο αριθμό σωματιδίων (QFT, QSM)
  - Για συστήματα που έχουν ίδιο αριθμό σωματιδίων στην αρχική και την τελική κατάσταση αλλά στο ενδιάμεσο ο αριθμός μεταβάλλεται

ΦΕΡμΙΟΝΙΚΟΙ ΤΕΛΕΣΤΕΣ ΔΗμΙΟΥΡΓΙΑΣ/ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗΣ

Τώρα που έχουμε την κατάσταση $|n_j,n_k,\cdots\rangle$ με καθορισμένο αριθμό σωματιδίων $N=\sum_k n_k$. Επειδή είναι φερμιόνια έχουμε ότι $n_k=$ 0 ή 1.

Ορισμός

Ορίζουμε τον Φερμιονικό Τελεστή Δημιουργίας $(\hat{c}_{u_k})^+$ που δρα σε μία μονοσωματιδική κατάσταση $|u_k\rangle$ ως:

$$(\hat{c}_{u_i})^+|n_j,n_k,\cdots\rangle:=|n_i,n_j,n_k,\cdots\rangle, n_p=0,1$$

■ Ο συζυγής του Τελεστή Δημιουργίας καλείται Τελεστής Καταστροφής, καθώς ισχύει

$$\hat{c}_{u_j}|n_j,n_j,n_k,\cdots\rangle:=|n_j,n_k,\cdots
angle$$

- lacksquare Ισχύουν: $\hat{c}_{u_i}|n_i,n_j,n_k,\cdots
  angle=$ ο & $\hat{c}_{u_i}|n_j,n_k,\cdots
  angle=$ ο
- lacksquare Ισχύουν οι ΑΝΤΙμεταθετικές $\left\{\hat{c}_i^+,\hat{c}_j^+\right\}=$ ο, $\left\{\hat{c}_i,\hat{c}_j\right\}=$ ο $\left\{\hat{c}_i,\hat{c}_j^+\right\}=\delta_{ij}$
- lacktriangle Ξεκιώντας από το τιποτα φτάνουμε στην γενική κατάσταση $\mathbb{F}_N$

$$|n_1, n_2, \cdots, n_k\rangle = (\hat{c}_{u_1})^+(\hat{c}_{u_2})^+ \cdots (\hat{c}_{u_k})^+ \cdots |O\rangle$$

ΤΕΛΕΣΤΕΣ

- lacksquare Η δράση του $\hat{A}$ δίνει $|\Psi'
  angle=\hat{A}|\Psi
  angle$
- lacksquare Όμως έχουμε ότι $|\Psi
  angle=\sum_i c_i|u_i
  angle$ & $|\Psi'
  angle=\sum_i c_i'|u_i
  angle$
- Οι συντελεστές της νέας κατάστασης είναι

$$c_i' = \langle u_i | \Psi' \rangle = \langle u_i | \hat{A} | \Psi \rangle = \langle u_i | \hat{A} \underbrace{\left(\sum_j |u_k\rangle \langle u_k| \right)}_{} | \Psi \rangle \Rightarrow \tag{1}$$

(2)

'Αρα εξ' ορισμού έχουμε

$$|\Psi'\rangle = \sum_{i} c'_{i} |u_{i}\rangle \xrightarrow{(4)}$$

$$= \sum_{i} (\sum_{i} A_{ij} \langle u_{j} | \Psi \rangle) |u_{i}\rangle \Rightarrow$$

 $= \sum_{i} \langle u_{i} | \hat{A} | u_{j} \rangle \langle u_{j} | \Psi \rangle = \sum_{i} A_{ij} \langle u_{j} | \Psi \rangle$

$$= \sum_{ij} \left(|u_i\rangle A_{ij}\langle u_j| \right) |\Psi\rangle$$

'Αρα κάθε τελεστής μπορεί να γραφεί ως

$$\hat{\mathsf{A}} = \sum_{ii} \mathsf{A}_{ij} |u_i
angle \langle u_j|, \; \mathsf{o}\mathsf{\pi}\mathsf{o}\mathsf{u}\,\mathsf{A}_{ij} = \langle u_i|\hat{\mathsf{A}}|u_j
angle$$

VARIATIONAL ANSATZ

Απλούστερο Ansatz για την κατάσταση πολλών σωμάτων

$$|\psi\rangle = \mathbf{Z}_{\mathrm{LM}}^{\mathrm{1/2}}|\mathrm{O}\rangle|\mathrm{LM}\rangle + \sum_{\mathbf{k}\lambda\mu,j\mathbf{m}}\beta_{\mathbf{k}\lambda\mathbf{j}}\mathbf{C}_{j\mathbf{m},\lambda\mu}^{\mathrm{LM}}\hat{b}_{\mathbf{k}\lambda\mu}^{+}|\mathrm{O}\rangle|j\mathbf{m}\rangle$$

 $\beta_{k\lambda\mu}$ και Z_{LM} παράμετροι

- | O>: Αναφέρεται στη μη-διεγερμένη κατάσταση του Many-Body bath
- L,Μ στροφορμή του μορίου και προβολή της στον άξονα z
- **Ι** j,m διαφορετική στροφορμή του μορίου. Η μεταβολή της οφείλεται στην μεταφορά στροφορμής από τις διεγερμένες κατστάσεις ορμής k και στροφορμής λ, μ του Many-Body bath στο μόριο
- $C_{im,\lambda\mu}^{LM} : Συντελεστές Glebsch-Gordan$
- $Z_{LM} = 1 \sum_{k\lambda\mu} |\beta_{k\lambda\mu}|^2$: Quasiparticle weight, βαθμός ομοιότητας με το ελέυθερο μόριο.
  - $ightharpoonup Z_{LM}
    ightarrow o$: Προσεγγίζει το ελεύθερο μόριο
  - $ightharpoonup Z_{LM}
    ightharpoonup 1$: Τόσο ισχυρές διαταραχές που καταρρέει η έννοια του angulon